

PROVINCIES BIEDEN ADVIES 'RUIMTE VOOR DE RIVIER' AAN

Geen noodoverloopgebieden, wel meer geld voor andere veiligheidsmaatregelen

Noodoverloopgebieden zijn niet nodig. Maatregelen als dijkversterking, het aanleggen van nevengeulen, het uitgraven van uiterwaarden en het terugleggen van dijken voldoen om Nederland ook in de toekomst te beveiligen tegen overstromingen van de rivieren. Die maatregelen vergen wel meer geld dan de rijksoverheid tot nu toe reserveerde: 2,6 miljard euro in plaats van 1,9 miljard euro. Dat stellen de provincies Gelderland, Overijssel, Utrecht, Zuid-Holland en Noord-Brabant in het advies 'Ruimte voor de Rivier', dat ze op 14 maart aan staatssecretaris Schultz van Haegen hebben aangeboden. Begin mei zal de staatssecretaris de Planologische Kernbeslissing (PKB) Ruimte voor de Rivier naar de Tweede Kamer sturen. Hierin worden de veiligheidsmaatregelen vastgelegd die het kabinet wil uitvoeren.

Het advies is op verzoek van de staatssecretaris opgesteld in het kader van de PKB. De afgelopen 2,5 jaar hebben de betrokken provincies, verdeeld in de Stuurgroep Bovenrivieren en de Stuurgroep Benedenrivieren, studies uitgevoerd. Deze zijn nu gebundeld in het advies. Bij het opstellen ervan zijn de provincies uitgegaan van een rivierafvoer op de lange termijn van 18.000 kubieke meter per seconde in de Rijn en 4.600 kubieke meter per seconde in de Maas. Voor de zeespiegelstijging wordt uitgegaan van 60 centimeter in de komende eeuw. Verder baseren de provincies zich op een recent Nederlands-Duits onderzoek waaruit blijkt dat de maximale Rijnafvoer beperkt wordt door eventuele overstromingen in Duitsland. Hoe dat in de toekomst eventueel verandert, is nog

duidelijk. Als de Duitsers hun veiligheidsnormen aanpassen, heeft dat ook consequenties voor de situatie in Nederland. Omdat dat koffiedik kijken is, gaat het advies vooralsnog uit van de eerdergenoemde 18.000 kubieke meter per seconde.

Keuzes

De Lek speelt bij afvoeren in de Rijn van meer dan 16.000 kubieke meter per seconde geen rol (meer). Om de extra hoeveelheid water te kunnen verwerken, moeten benedenstrooms dijken worden verlegd. Door de slappe veengrond wordt dat dusdanig kostbaar dat het niet rendabel is. Om de Lek te ontlasten wordt eventuele extra afvoer verdeeld over de Waal en de IJssel naar rato van de huidige verdeling over deze Rijntakken.

Een andere keuze van de provincies is om (bovenstroomse) retentie als sluitstuk van de maatregelen te gebruiken. Hoewel retentie voor grote delen van de Rijntakken efficiënt is, kleeft aan deze maatregel een aantal nadelen. Daarom wordt retentie pas als laatste middel ingezet.

Verder zijn de voorgestelde rivierverruimende maatregelen als eerste geselecteerd op de hydraulische effecten, maar daarna is gekeken naar de ruimtelijke kwaliteit. Dat alles heeft geleid tot de conclusie dat de door Luteijn in 2001 voorgestelde noodoverloopgebieden overbodig zijn. Door het versterken van de dijken, het plaatselijk verleggen ervan, maatregelen in de uiterwaarden (verdieping of verbreding) en het aanleggen van hoogwatergeulen (nevengeulen) wordt de veiligheid volgens de opstellers van het advies voldoende gegarandeerd.

Koploperprojecten

Het advies gaat ervan uit dat in 2018 alle benodigde maatregelen moeten zijn uitgevoerd. Daarvoor is een bedrag van 2,6 miljard euro nodig, 700 miljoen euro méér dan het kabinet nu heeft uitgetrokken. Enkele specifieke maatregelen moeten op korte termijn worden uitgevoerd, vooruitlopend op de goedkeuring van de PKB door de Eerste en Tweede Kamer. Het betreft de zogeheten koploperprojecten in de Merwede, de Overdiepse Polder (Bergsche Maas), Veur-Lent (Waal), Westenholte (IJssel) en Scheller en Oldeneler Buitenwaarden (ook langs de IJssel).

Uitvoering

Als de PKB eenmaal is vastgesteld, kunnen nog niet meteen alle maatregelen uitgevoerd worden. Veel maatregelen moeten eerst een planfase doorlopen waarin precieze(re) inrichtingsmaatregelen voor de betreffende gebieden worden uitgewerkt. Daarna volgen de trajecten voor eventuele wijzigingen en vergunningverlening. Die kunnen, afhankelijk van de inspraak van belanghebbenden, nog geruime tijd in beslag nemen. Ook de uitvoering van ingrijpende maatregelen kost veel tijd. Daarom is het van belang dat daarmee op tijd wordt gestart. De provincies stellen voor in het hele traject het bestuurlijke aanspreekpunt voor zowel bewoners, lokale partijen als de rijksoverheid te zijn. Ook willen zij de verantwoordelijkheid dragen voor de resultaten binnen vooraf gestelde kaders. Uiteraard hangt het vervolg af van de vaststelling van de PKB en de goedkeuring door de volksvertegenwoordiging. Medio mei zal het kabinet de PKB vaststellen en deze naar de Tweede Kamer sturen. ■

De Rijn bij Arnhem.

